

11.11.2024

Asia/9

§ 696

V 27.11.2024, Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Vantaanjoen virkistyskäytön ja kalastuksen olosuhteiden parantamiseksi

HEL 2024-004644 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pia Pakarisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki selvittää, tarvittaessa muiden joenvarren kuntien kanssa, mitä toimenpiteitä olisi tehtävissä Vantaanjoen kunnon ja vapaa-ajankäyttöedellytysten kohentamiseksi. Aloite on liitteenä 1.

Helsingin kaupunki on aktiivinen jäsen Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksessä (VHVSY). VHVSY toteuttaa Vantaanjoen vesistöalueen veden laadun seurantaa mukaan lukien kalastoseurannat. Yhdistys vastaa myös alueen jätevedenpuhdistamoiden toiminta-

nan ympäristövaikutusten seurannasta, hanketoiminnasta, tiedottamisesta, sekä viestinnästä.

Yhdistyksen toteuttamien seurantojen tuloksista voidaan havaita, että viime vuosikymmeninä jokeen kohdistuva kuormitus on vähentynyt ja vesistön tila kohentunut. Vantaanjoen ekologinen tila on nyt tyydyttävä, mutta sivujokien yläjuoksulla on saavutettu hyvä ekologinen tila. Yhdistys tarjoaa Vantaanjoen vesistöalueelle toimivan yhteistyöverkoston, jonka kautta valuma-alueen kunnat, Helsinki mukaan lukien, voivat jatkossakin tehdä Vantaanjoen hyväksi suunnitelmallista ja tuottavaa vesiensuojelutyötä.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry perustettiin keväällä 1963, kun Vantaanjoen varren kunnat ja teollisuuslaitokset päättivät vapaaehtoisesti lähteä torjumaan joen huolestuttavaa saastumista. Yhdistykseen kuuluu tällä hetkellä 27 jäsentä (8 kuntaa: Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula, Vantaa ja Kerava; 7 teollisuuslaitosta ja 12 muuta yhteisöä tai yhdistystä). Yhdistyksen hallituksella on apunaan yleissuunnittelu- ja jätevesijaokset sekä Vantaanjoki-neuvottelukunta. Hallituksen puheenjohtajana toimii Helsingin edustaja yhdistyksen hallituksessa.

Viime vuosina VHVSY on selvittänyt mm. kipsin ja ravinnekuidun käyttöä maatalouden vesiensuojelukeinona, sekä ikuisuuskemikaaleina tunnettujen PFAS-yhdisteiden esiintymistä Vantaanjoen valuma-alueella.

Viiden vuosikymmenen aikana veden laatu Vantaanjoessa ja sen sivuhaaroissa on selvästi parantunut, mutta tehtävää riittää edelleen. Merkittävien virkistyskäyttöarvojen lisäksi Vantaanjoella on strategista merkitystä pääkaupunkiseudun vedenhankinnan varavesijärjestelmänä.

Vantaanjoen vesistöalue on kalastoltaan Suomen mittakaavassa hyvin runsas; 34 kalalajin lisäksi joessa tavataan nahkiaista, pikkunahkiaista sekä täplä- ja jokirapua. Valtalajeina ovat särkikalat. Vedenlaadun paraneminen, jokikunnostukset ja kalaistutukset ovat edesauttaneet etenkin vaelluskalakantojen tilan elpymistä. Lisäksi noususteiden vähittäinen poistaminen on mahdollistanut vaelluskalakannoille esteettömän pääsyn joen latvaosiin sekä tärkeille lisääntymisalueille. Viime vuosina on havaittu mereltä nousseita taimenia jopa yli 90 kilometrin päässä jokisuusta.

Vantaanjoen ulkoilumahdollisuuksien kehittäminen kiinnostaa asukkaita. Vantaanjokea koskevia ehdotuksia on ollut joka OmaStadi-ideointikierroksilla useita, joista osa on äänestetty toteutettavaksi. Menneellä OmaStadi-kaudella Vantaanjoen rantaan merkittiin kävely- ja juoksureitti. OmaStadi-hankkeina Vantaanjoelle on myös rakennettu

11.11.2024

Asia/9

neljä onkilaituria. Onkilaiturien yhteiskäyttö uimiseen ja melontaan on kuitenkin turvallisuuden kannalta vaikeasti järjestettävissä. Lisäksi ne aiheuttavat ylläpitokustannuksia, koska ne joudutaan nostamaan talveksi ylös vedestä. Tällä hetkellä käynnissä olevalla OmaStadi-kaudella kunnostetaan Vantaanjoen uimapaikkoja 60 000 eurolla liikuntapalvelukokonaisuuden toimesta.

Vantaanjoessa uimiseen liittyy turvallisuusriskitekijöitä, jotka tulee huomioida. Virtausten lisäksi ongelmia aiheuttaa veden laadusta. Erityisesti runsaiden sateiden jälkeen Vantaanjoen varrella sijaitsevien Pikkukosken, Pakilan ja Tapaninvainion uimarantojen vedenlaatu on luokiteltu niin huonoksi, että niillä uimista tulisi välttää terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Syynä sateiden tuomaan vedenlaadun huonontumiseen on kasvava pintavalumien ja hulevesien kuormitus.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pia Pakarisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 24.10.2024 § 165

HEL 2024-004644 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 24 muuta valtuutettua esittävät, että Helsingin kaupunki selvittää, tarvittaessa muiden joenvarren kuntien kanssa, mitä toimenpiteitä olisi tehtävissä Vantaanjoen kunnan ja vapaa-ajankäyttödellytysten kohentamiseksi.

Helsingin kaupunki on aktiivinen jäsen Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksessä (VHVSY). VHVSY toteuttaa Vantaanjoen vesistöalueen veden laadun seurantaa mukaan lukien kalastoseurannat. Yhdistys vastaa myös alueen jätevedenpuhdistamoiden toiminnan ympäristövaikutusten seurannasta, hanketoiminnasta, tiedottamisesta, sekä viestinnästä.

Yhdistyksen toteuttaman eri seurantojen tuloksista voidaan havaita, että viime vuosikymmeninä jokeen kohdistuva kuormitus on vähentynyt ja vesistön tila kohentunut. Vantaanjoen ekologinen tila on nyt tyydyttävä, mutta sivujokien yläjuoksulla on saavutettu hyvä ekologinen tila. Yhdistys tarjoaa Vantaanjoen vesistöalueelle toimivan yhteistyöverkoston, jonka kautta valuma-alueen kunnat, Helsinki mukaan lukien, voivat jatkossakin tehdä Vantaanjoen hyväksi suunnitelmallista ja tuottavaa vesiensuojelutyötä.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry perustettiin keväällä 1963, kun Vantaanjoen varren kunnat ja teollisuuslaitokset päättivät vapaaehtoisesti lähteä torjumaan joen huolestuttavaa saastumista. Yhdistykseen kuuluu tällä hetkellä 27 jäsentä (8 kuntaa: Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula, Vantaa ja Kerava; 7 teollisuuslaitosta ja 12 muuta yhteisöä tai yhdistystä). Yhdistyksen hallituksella on apunaan yleissuunnittelu- ja jätevesijaokset sekä Vantaanjoki-neuvottelukunta. Hallituksen puheenjohtajana toimii Helsingin edustaja yhdistyksen hallituksessa.

Viime vuosina VHVSY on selvittänyt mm. kipsin ja ravinnekuidun käyttöä maatalouden vesiensuojelukeinona, sekä ikuisuuskemikaaleina tunnettujen PFAS-yhdisteiden esiintymistä Vantaanjoen valuma-alueella.

Viiden vuosikymmenen aikana veden laatu Vantaanjoessa ja sen sivuhaaroissa on selvästi parantunut, mutta tehtävää riittää edelleen. Merkittävien virkistyskäyttöarvojen lisäksi Vantaanjoella on strategista merkitystä pääkaupunkiseudun vedenhankinnan varavesijärjestelmänä.

Vantaanjoen vesistöalue on kalastoltaan Suomen mittakaavassa hyvin runsas; 34 kalalajin lisäksi joessa tavataan nahkiaista, pikkunahkiaista sekä täplä- ja jokirapua. Valtalajeina ovat särkikalat. Vedenlaadun paraneminen, jokikunnostukset ja kalaistutukset ovat edesauttaneet etenkin vaelluskalakantojen tilan elpymistä. Lisäksi noususteiden vähittäinen poistaminen on mahdollistanut vaelluskalakannoille esteettömän pääsyn joen latvaosiin sekä tärkeille lisääntymisalueille. Viime vuosina on havaittu mereltä nousseita taimenia jopa yli 90 kilometrin päässä jokisuusta.

Vantaanjoki tarjoaa asukkaille ulkoilumahdollisuuksia mm. melontaa, kalastusta ja uimista. OmaStadi hankkeina joelle on rakennettu neljä uimalaituria, joiden ylläpidosta vastaa kaupunki. Liikuntapalveluiden toimesta Vantaanjoen uimapaikkoja kunnostetaan 60 000 eurolla.

Lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Jari-Pekka Pääkkönen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.06.2024 § 83

HEL 2024-004644 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kannatettavana, että pääsyä Vantaanjoen rantaan helpotetaan turvallisuuden ja luonnonsuojelun edellytykset huomioiden. Tavoite tulee olla, että Vantaanjoen virkistyskäyttö on saavutettavaa, turvallista ja ekologisesti kestävää.

Vantaanjoen ulkoilumahdollisuuksien kehittäminen kiinnostaa Helsingin asukkaita. Vantaanjokea koskevia ehdotuksia on ollut joka OmaStadi-ideointikierroksilla useita, joista osa on äänestetty toteutettavaksi. Menneellä OmaStadi-kaudella Vantaanjoen rantaan merkittiin kävely- ja juoksureitti. OmaStadi-hankkeina Vantaanjoelle on myös rakennettu neljä onkilaituria. Onkilaiturien yhteiskäyttö uimiseen ja melontaan olisi kuitenkin turvallisuuden kannalta vaikeasti järjestettävissä. On myös hyvä olla tietoinen onkilaiturien merkittävistä ylläpitokustannuksista, koska ne joudutaan nostamaan talveksi ylös vedestä. Tällä hetkellä

käynnissä olevalla OmaStadi-kaudella kunnostetaan Vantaanjoen uimapaikkoja 60 000 eurolla liikuntapalvelukokonaisuuden toimesta. OmaStadi on Helsingin tapa toteuttaa osallistuvaa budjetointia. Se tarkoittaa, että kaupunkilaiset saavat ehdottaa asioita, joita omalle asuinalueelle toivotaan.

Erityisesti Vantaanjoessa uimiseen liittyy turvallisuusnäkökulmia, jotka tulee huomioida. Erilaiset virtausten lisäksi ongelmia on veden laadussa. Erityisesti runsaiden sateiden jälkeen Vantaanjoen varrella sijaitsevien Pikkukosken, Pakilan ja Tapaninvainion uimarantojen vedenlaatu on luokiteltu niin huonoksi, että niillä uimista tulisi välttää terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Syynä sateiden tuomaan vedenlaadun huonontumiseen on kasvava pintavalumien ja hulevesien kuormitus.

Vantaanjoen virkistyskäytön kehittämisen tulee tapahtua yhteistyössä vesistön suojelutoimenpiteiden kanssa. Vantaanjoen Natura -alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan alueella vallitsevien luontotyyppien ja lajien elinympäristön tilan säilyttämistä luonnon omien prosessien mukaisella kehityksellä ja alueen käyttöä ohjaamalla. Tämä tulee huomioida myös rantojen raivauksia suunniteltaessa.

Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys toimii Vantaanjoen tilan parantamiseksi

Helsingin kaupunki on aktiivinen jäsen Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksessä. Yhdistys tarjoaa Vantaanjoen vesistöalueelle toimivan yhteistyöverkoston, jonka kautta valuma-alueen kunnat, Helsinki mukaan lukien, voivat jatkossakin tehdä Vantaanjoen hyväksi suunnitelmallista ja tuottavaa vesiensuojelutyötä.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry (VHVSY) perustettiin jo vuonna 1963, Vantaanjoen varren kuntien ja teollisuuslaitosten päättäessä lähteä vapaaehtoisesti torjumaan joen huolestuttavaa saastumista. Yhdistykseen kuuluu tällä hetkellä 27 jäsentä. Helsinki, Hyvinkää, Järvenpää, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula, Vantaa ja Kerava sekä 7 teollisuuslaitosta ja 12 muuta yhteisöä tai yhdistystä. Yhdistyksen hallituksella on apunaan yleissuunnittelu- ja jätevesijaokset sekä Vantaanjoki-neuvottelukunta. Hallituksen puheenjohtajana toimii Helsingin edustaja yhdistyksen hallituksessa.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys toteuttaa Vantaanjoen vesistöalueen veden laadun seurantaa mukaan lukien kalastoseurannat. Yhdistys vastaa myös alueen jätevedenpuhdistamoiden toiminnan ympäristövaikutusten seurannasta, hanketoiminnasta, tiedottamisesta, sekä viestinnästä. Yhdistyksen toteuttaman eri seurantojen tuloksista voidaan havaita, että viime vuosikymmeninä jokeen kohdistuva kuormitus on vähentynyt ja vesistön tila kohentunut. Vaikka sateet ja niiden aiheuttamat valumat heikentävät kuitenkin uimarantojen ve-

denlaatua ajoittain merkittävästi, Vantaanjoen ekologinen tila on nyt pääsääntöisesti tyydyttävä, mutta sivujokien yläjuoksulla on saavutettu jopa hyvä ekologinen tila.

Lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Minttu Perttula, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi